

Utvärdering av Huddingeförslag 2018– 2019

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Inledning och bakgrund	4
2. Uppdrag och syfte	4
2.1 Metod och material	5
3. Statistik	5
3.1 Sammanställning av inkomna Huddingeförslag	5
3.2 Redovisning av kön, ålder och område	5
3.3 Handläggning och utfall av förslag	6
3.4 Marknadsföring- och kommunikationsinsatser	6
4. Sammanställning av genomförda intervjuer	6
5. Omvärldsbevakning	8
5.1 Malmö stad	8
5.2 Karlstads kommun	9
5.3 Lunds kommun	9
5.4 Kommentar	9
6. Analys och kommentarer	10
6.1 Medborgarinflytande och demokratiska aspekter	10
6.2 Riktlinjer för Huddingeförslag	10
6.3 Handläggning och hantering av Huddingeförslag	10
6.4 Marknadsföring/Kommunikation	12
6.5 De förtroendevaldas delaktighet	12
7. Slutsatser och rekommendationer	12

Sammanfattning

Den 1 maj 2018 införde Huddinge kommun ett system för e-förslag, kallat Huddingeförslag. I och med detta avskaffades medborgarförslagen som funnits sedan 2003. Huddingeförslag är en form av e-förslag där boende i Huddinge kommun kan lämna förslag på webben. Det finns ingen åldersbegränsning, vilket betyder att även barn och ungdomar kan engagera sig. Boende i kommunen kan sedan rösta för och kommentera de publicerade förslagen. De Huddingeförslag som efter 90 dagar uppnått 100 eller fler röster överlämnas till ansvarig förvaltning/nämnd för ställningstagande.

Vid införandet av Huddingeförslag beslutade kommunfullmäktige att Huddingeförslag skulle utvärderas efter ett år. Syftet med utvärderingen är att undersöka hur systemet har fungerat samt att vid behov lämna rekommendationer för hur Huddingeförslag kan utvecklas och förbättras.

För denna utvärdering har statistik och underlag samlats in från systemet som används för att hantera Huddingeförslag. Vidare har riktlinjer, processbeskrivningar och rutiner/tillämpningsanvisningar för Huddingeförslag gått igenom. Semi-strukturerade intervjuer och frågeformulär har skickats ut till utvalda nämndordföranden, politiska sekreterare och nyckelpersoner som arbetar med Huddingeförslag där samtliga förvaltningar har inkommit med svar. Det insamlade materialet har sammanställts där huvuddragen redogörs för i denna utvärdering. Utvärderingen innehåller även en omvärldsbevakning från tre kommuner som infört e-förslag.

Sammanfattningsvis kan konstateras att systemet har fungerat väl och enligt förväntningarna. Många invånare har engagerat sig, processen för hanteringen har fungerat väl och tillfrågade har rapporterat en positiv bild av hur Huddingeförslag har fungerat i praktiken.

Förvaltningen ser att det finns behov av ytterligare insatser för att marknadsföra Huddingeförslag, för att öka kännedomen om systemet och för att nå ut till fler invånare. Insatser bör göras brett för att nå ut till olika målgrupper, där det även kan behövas riktade insatser i specifika områden och till specifika åldersgrupper. En ökad kännedom skapar ökad legitimitet, bredare förankring och ökar delaktigheten.

Förvaltningen i nuläget inget behov av att föreslå några ändringar i systemet eller i riktlinjerna. Däremot kan det finnas behov att kontinuerligt se över riktlinjerna för att på sikt, vid behov, föreslå revideringar. Det kan även på sikt finnas behov att se över de interna rutinerna för Huddingeförslag för att tillse att processen är så effektiv och smidig som möjligt.

Då det endast passerat drygt ett år sedan Huddingeförslag inrättades och där relativt få förslag hunnit gått vidare för ställningstagande är det i vissa avseenden för tidigt att bedöma och ta ställning till hur systemet fungerar fullt ut. Därför föreslår förvaltningen att Huddingeförslag bör utvärderas på nytt, när det använts en längre tid, för att ge en tydligare bild av hur processen fungerar. En framtida utvärdering kan även med fördel innefatta ett tydligare invånarperspektiv, till exempel genom att undersöka invånarnas kunskap, insyn och upplevelse av Huddingeförslag. Då e-förslag endast utgör en form av medborgarinflytande kan det även vara värdefullt att utvärdera Huddingeförslag ur ett bredare perspektiv, till exempel i förhållande till andra former av medborgarinflytande.

1. Inledning och bakgrund

Den 1 maj 2018 införde Huddinge kommun ett system för e-förslag, kallat Huddingeförslag. I och med detta avskaffades medborgarförslagen som funnits sedan 2003.

Huddingeförslag är en form av e-förslag där boende i Huddinge kommun kan lämna förslag på webben. Det finns ingen åldersbegränsning, vilket betyder att även barn och ungdomar kan engagera sig. Föreningar, organisationer eller sammanslutningar av annat slag kan inte lämna Huddingeförslag.

Boende i kommunen kan sedan rösta för och kommentera de publicerade förslagen. De Huddingeförslag som efter 90 dagar uppnått 100 eller fler röster överlämnas till ansvarig förvaltning/nämnd för ställningstagande. Förslag som har fått färre än 100 underskrifter avslutas som huvudregel utan vidare åtgärd, men förtroendevalda har möjlighet att även ta vidare dessa förslag i kommunens utvecklingsarbete alternativt utforma en motion kring förslaget.

Ett Huddingeförslag ska ha en titel och en tydlig beskrivning av idén eller förslaget. Otydliga förslag kan skickas tillbaka till förslagsställaren för förtydligande. Alla förslag granskas av en moderator innan publicering. En anledning till att ett förslag inte publiceras kan vara att förslaget:

- Bryter mot svensk lag, är diskriminerande eller på andra sätt olämpligt,
- Berör en fråga som ligger utanför kommunens ansvarsområde,
- Rör enskilda ärenden eller kan härledas till enskilda personer,
- Innebär marknadsföring av produkt eller kommersiell verksamhet,
- Har mer karaktär av en enkel fråga eller synpunkt,
- Är mycket likt ett annat förslag som lämnats in under de senaste 12 månaderna,
- Innehåller personuppgifter.

Orsaken till att ett förslag inte publiceras ska återkopplas till förslagsställaren.

Folkinitiativ om folkomröstning enligt 5 kap. 34 § kommunallagen kan inte lämnas in via e-förslagsfunktionen.

Syftet och inriktningen för Huddingeförslag anges i de riktlinjer som antogs av kommunfullmäktige i och med införandet av Huddingeförslag. Därtill har kommunstyrelsens förvaltning utarbetat kommunövergripande tillämpningsanvisningar och tagit fram en processbeskrivning för hur Huddingeförslagen ska hanteras. Varje nämnd har i sin tur antagit nämndspecifika anvisningar för hur Huddingeförslag ska hanteras på respektive förvaltning/nämnd.

2. Uppdrag och syfte

Vid införandet av Huddingeförslag beslutade kommunfullmäktige att Huddingeförslag skulle utvärderas efter ett år. Syftet med utvärderingen är att

undersöka hur systemet har fungerat samt att vid behov lämna rekommendationer för hur Huddingeförslag kan utvecklas och förbättras.

2.1 Metod och material

För denna utvärdering har statistik och underlag samlats in från systemet som används för att hantera Huddingeförslag. Vidare har riktlinjer, processbeskrivningar och rutiner/tillämpningsanvisningar för Huddingeförslag gått genom.

Semi-strukturerade intervjuer och frågeformulär har genomförts och skickats ut till utvalda nämndordföranden, politiska sekreterare och ett antal nyckelpersoner som arbetar med Huddingeförslag. Samtliga förvaltningar har tillfrågats och inkommit med svar till denna utvärdering. Frågorna har anpassats utifrån den tillfrågades funktion avseende Huddingeförslag.

Det insamlade materialet har sammanställts där huvuddragen redogörs för i denna utvärdering.

Utvärderingen innehåller även en omvärldsbevakning från tre andra kommuner som infört e-förslag.

3. Statistik

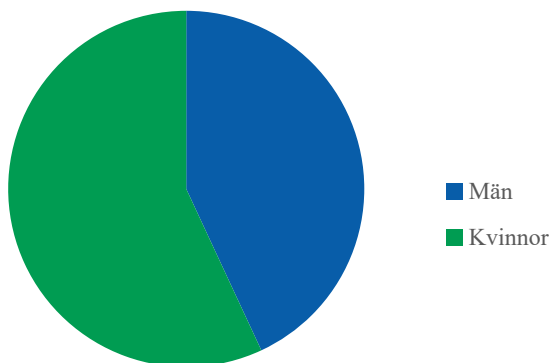
3.1 Sammanställning av inkomna Huddingeförslag

Från och med att Huddingeförslag inrättades den 1 maj 2018 till och med den 1 juli 2019 har det inkommit totalt 202 Huddingeförslag. Av dessa förslag har 133 förslag blivit godkända enligt gällande riktlinjer för Huddingeförslag och sedermera publicerats på kommunens webbsida. 69 förslag uppfyllde inte de uppställda kraven i riktlinjerna. Vanliga orsaker till att förslag inte publiceras är att de antingen berör en fråga som ligger utanför kommunens ansvarsområde, det redan finns ett mycket likt förslag som lämnats in de senaste 12 månaderna eller att förslaget har karaktären av en enkel fråga eller synpunkt.

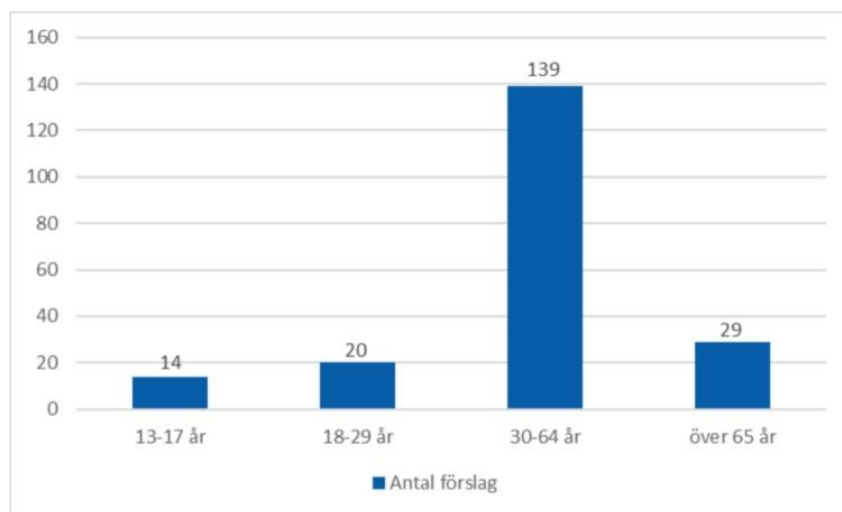
23 av förslagen hade den 1 juli 2019 samlat 100 eller fler röster (110 av förslagen hade inte uppnått 100 röster).

3.2 Redovisning av kön, ålder och område

Av de totalt 202 inkomna Huddingeförslagen har 115 av förslagen lämnats in av kvinnor och 87 av förslagen har lämnats in av män.

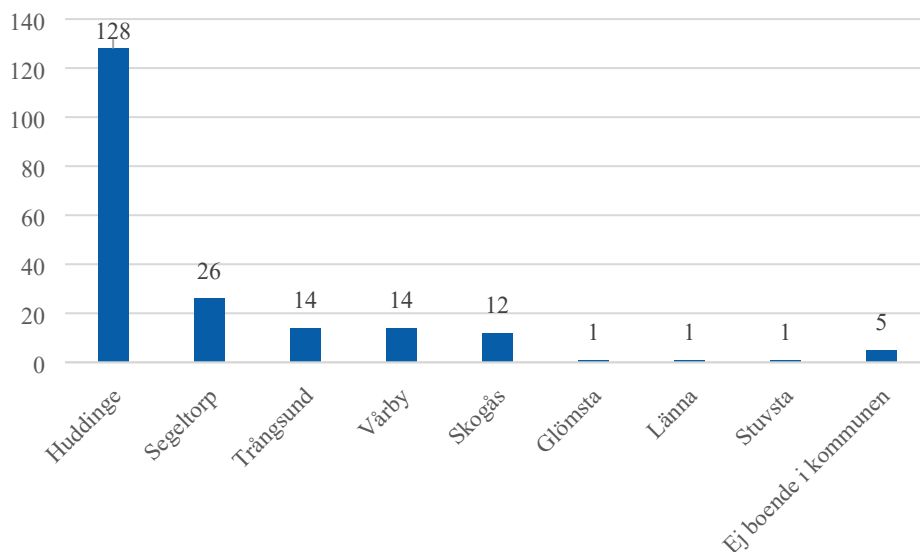
Av det totala antalet förslagsställare var 14 personer 13-17 år, 20 personer var 18-29 år, 139 personer var 30-64 år och 29 förslagsställare var över 65år.

Förslagsställarna har uppgett följande som sin bostadsort:

- Huddinge: 128 förslag
- Segeltorp: 26 förslag
- Trångsund: 14 förslag
- Vårby: 14 förslag
- Skogås: 12 förslag
- Glömsta: 1 förslag
- Länna: 1 förslag
- Stuvsta: 1 förslag
- Förslagsställare utanför Huddinge kommun: 5 förslag*

*Förslag inskickade från personer utanför Huddinge kommun har inte publicerats på webben.

Det kan noteras att några få personer har lämnat in två eller flera förslag, vilket i någon mån kan påverka redovisad fördelning av kön, ålder och bostadsområde.

3.3 Handläggning och utfall av förslag

Av de 23 Huddingeförslag som uppnått 100 eller fler röster har hittills nio förslag utmynnat i ett ställningstagande. Övriga 14 förslag inväntar ställningstagande. Samtliga av dessa nio förslag har beslutats av ansvarig nämnd (inga beslut har fattats på tjänstemannanivå).

Samtliga av de Huddingeförslag som tagits upp för ställningstagande har ansetts besvarade. Således har inga förslag hittills bifallits eller avslagits.

Genomsnittlig handläggningstid är 159 arbetsdagar för Huddingeförslag som uppnått 100 eller fler röster och som gått vidare till nämnd för ställningstagande. Detta inkluderar de 90 dagarna som ett förslag finns publicerat på webben. Vid borträknande av de 90 dagarna är genomsnittlig handläggningstid följaktligen 69 arbetsdagar.

3.4 Marknadsföring- och kommunikationsinsatser

Inför införandet av Huddingeförslag gjordes flera kommunikationsinsatser för att sprida kännedom om Huddingeförslag. Däribland marknadsfördes Huddingeförslag på webben, i Vårt Huddinge och anslag sattes upp på utvalda platser runt om i kommunen. På kommunens hemsida har det under hela tiden funnits information om Huddingeförslag. Webbsidan för Huddingeförslag har sedan införandet haft cirka 2 700 unika besökare.

4. Sammanställning av genomförda intervjuer

Nedan redovisas en sammanställning av genomförda intervjuer och skriftliga svar från representanter för nämnderna och förvaltningarna.

- Hur upplever ni att Huddingeförslag har fungerat sedan införandet?

Huddingeförslag upplevs ha fungerat bra där de intervjuade upplever att Huddingeförslag som system fungerar enklare, smidigare och bättre än medborgarförslag. Samtliga som tillfrågats anser att Huddingeförslag inneburit en effektivare process för att ta emot och hantera förslag från invånarna.

Att Huddingeförslag hanteras av andra instanser än kommunfullmäktige ses som positivt då det bidrar till kortare handläggningstider och en enklare remisshantering. Att förslagen som uppnått 100 eller fler röster hanteras av ansvarig nämnd anges också som positivt eftersom nämnderna har mest kunskap och insyn i den egna verksamheten och onödigt långa handläggningstider undviks då ställningstagande kan tas på en lägre nivå än vad som var fallet för medborgarförslagen.

Att endast förslag som har ett bredare stöd tas upp för handläggning har även angetts som en positiv aspekt av Huddingeförslag. Systemet upplevs som mer demokratiskt och att förslagen får ökad tyngd i och med att det samlar röster och att det krävs minst 100 röster för att förslag ska tas vidare för handläggning. Detta skapar legitimitet till förslagen och upplevs som mer demokratiskt jämfört med förslag som skickas in från en enskild person. Dessutom upplevs att de förslag som uppnår 100 röster håller en hög kvalitet och är relevanta för kommunen att ta ställning till.

Vid införandet uppkom en del frågor kring hanteringen av Huddingeförslag. Det rörde bland annat bedömningar kring publicering, tolkning av riktlinjerna, hanteringen av förslag efter att de uppnått 100 röster (t ex. avgöra vilken nämnd som bör handlägga förslaget, ärendegång och beslutsnivå) och hur ställningstagandena skulle utformas. Efter en tid med Huddingeförslag har dock detta ordnat upp sig genom att det har tagits fram tydliga rutiner för hanteringen av Huddingeförslag.

- Vilka synpunkter om Huddingeförslag har inkommit från invånarna?

Det är i första hand servicecenter som tar emot frågor om Huddingeförslag. När systemet var nytt kom en del frågor och synpunkter av olika slag. Numera är det dock förhållandevis få som hör av sig med synpunkter.

Det är flera föreningar som velat lämna Huddingeförslag som blivit nekade eftersom riktlinjerna inte tillåter föreningar, organisationer och sammanslutningar att lämna Huddingeförslag.

Det är hittills ingen som kommit in för att få hjälp med att lämna, rösta eller kommentera förslag.

- Förtroendevaldas dialog och delaktighet i Huddingeförslag

Av de förtroendevalda och de politiska sekreterarna som intervjuats uppger samtliga att de bevakar sidan för Huddingeförslag. De upplever att det är ett bra sätt att få insyn i vilka frågor som engagerar invånarna. Dock påtalar flera att det vore bra att hitta former för hur de förtroendevalda kan bli mer aktiva i Huddingeförslag.

Några av de intervjuade anser vidare att det bör skapas bättre förutsättningar för dem att bli aviserade och få kännedom om aktuella Huddingeförslag, bland annat för att kunna ha beredskap inför att förslag uppnår 100 röster.

- Upplevda problem med hur Huddingeförslag är utformat idag och förslag på hur Huddingeförslag kan förbättras eller utvecklas

I intervjuerna har det framkommit att det kan finnas behov att se över rutiner och tillämpningsanvisningarna när systemet varit i bruk ett tag, för att kunna effektivisera hanteringen och tydliggöra processen för Huddingeförslag. Likväl har några angett att de ser behov att se över utformningen av ställningstagandena så att det på ett enkelt sätt går att förstå beslutet. Därtill har framförts att det vore bra om ställningstagandena utformas på ett enhetligt sätt.

Flera av de intervjuade har reflekterat över gränsen som finns för att förslag ska tas vidare för ställningstagande. Några av de intervjuade anser att gränsen är för lågt satt och att den istället bör höjas till 200 röster alternativt att gränsen ska beräknas utifrån en procentuell andel av Huddinges befolkning. Både för- och nackdelar med nuvarande gräns på 100 eller fler röster har påtalats. En av fördelarna med nuvarande gräns är att även förslag som berör mindre områden eller frågor som endast engagerar en mindre del av befolkningen har chans att

uppnå 100 röster. Några nackdelar som tagits upp är att en alltför låg gräns faktiskt inte behöver återspegla vad Huddinges invånare som helhet tycker vilket skapar legitimitetsproblem för förslagen.

Å andra sidan har någon noterat att det är förhållandevis få förslag som lyckats uppnå 100 röster. Det talar för att det trots allt kräver en del av förslagsställaren i form av marknadsföring och att förslag som rör specifika frågor, områden etc. har relativt svårt att få tillräckligt stöd för att uppnå 100 röster. Att ha en alltför hög gräns kan då gynna vissa grupper, exempelvis personer med ett brett socialt nätverk som är skickliga på att marknadsföra sitt förslag. Detta kan leda till en snedfördelning av vilka förslag som blir aktuella för ställningstagande.

En annan aspekt som de intervjuade reflekterat över är säkerställande av identiteten för de som lämnar, röstar och kommenterar förslag. Några av de intervjuade förespråkar införande av bankID medan andra varit av motsatt uppfattning alternativt inte tagit ställning i frågan. Argumenten för att införa bankID är att det går att säkerställa identiteten och att det minskar risken för att systemet missbrukas. Argumenten som framförts mot bankID har varit att det utestänger de som inte har bankID, då främst unga och äldre, samt att det blir mera omständligt att registrera sig.

En annan synpunkt som framförts är att Huddingeförslag kan behöva marknadsföras mer än det görs idag. Detta kan till exempel göras via kommunens digitala kanaler såsom Facebook och Instagram. Det kan även vara aktuellt att uppmärksamma Huddingeförslag i andra forum, till exempel Demokratidagen. Det upplevs även svårt att hitta till sidan för Huddingeförslag på webben.

5. Omvärldsbevakning

5.1 Malmö stad

Malmö stad var första kommunen i Sverige att införa e-förslag 2008, som de benämner Malmöinitiativet. E-förslagsrätten har sedan utvärderats året 2010 och 2018. Malmö stad har även parallella system med medborgarförslag¹ och medborgarpanel.

Malmöinitiativet ger vem som helst, oavsett ålder möjlighet att lämna förslag/initiativ, debattera kring dessa och stödja initiativ genom att digitalt rösta för förslag. Malmöinitiativet är även öppet för alla oavsett var de är folkbokförda.

Förslag med minst 100 röster behandlas politiskt av ansvarig nämnd. Initiativen och röstningen sker på www.malmo.se och debatter kring initiativen kan även ske på Facebook. Tidningen *Vårt Malmö* som distribueras till samtliga Malmöbor brukar följa upp med reportage av något initiativ. När Malmöinitiativet infördes fick det ett positivt mottagande av de som upptäckt verktyget. Det kom in över 200 initiativ första året, varav ett dussintal fick över 100 underskrifter. Initiativen handlade om vardagspolitiska och konkreta frågor kring stadsmiljö, kollektivtrafik, trygghet i närmiljön m. m.

¹ I Malmö är det möjligt för en medborgare att lämna förslag till ansvarig facknämnd där förslaget handläggs av nämnden. Det är således inte medborgarförslag i kommunallagens mening utan mer att betrakta som en form av medborgardialog.

Sedan införandet har det inkommit cirka 2000 e-förslag. 2018 ökade antalet Malmöinitiativ till 195 initiativ från 122 initiativ 2017. Under 2018 behandlades 34 Malmöinitiativ av nämnd.

5.2 Karlstads kommun

Karlstads kommun införde e-förslag i december 2016. Sedan införandet har det inkommit drygt 300 godkända e-förslag varav 55 av förslagen har fått 50 eller fler röster, som är gränsen för att ett förslag ska hanteras i nämnd.

Det krävs ett konto för att lämna, stödja och kommentera förslag. Alla som bor i Karlstad är välkomna att lämna in förslag och det finns ingen åldersgräns.

Det är Karlstads kontaktcenter som tar emot och publicerar förslaget efter kontakt med förvaltningssekreterare. I Karlstad ligger förslag publicerade under 90 dagar och under den tiden är det möjligt för andra att skriva under förslaget och lämna kommentarer. Efter 90 dagar skickas förslaget till förvaltningen, kompletterat med antal underskrifter, för ställningstagande av en handläggare eller nämnd. De förslag som får 49 underskrifter eller färre besvaras av handläggare på förvaltningen.

Förslag som fått 50 eller fler röster ska hanteras av nämnden inom åtta veckor. Övriga förslag, under 50 röster, besvaras inom fyra veckor. Det är förvaltningen som återkopplar beslutet till förslagsställaren.

5.3 Lunds kommun

Lunds kommun införde det så kallade Lundaförslaget för drygt två år sedan. Alla folkbokförda i Lunds kommun kan lämna in förslag. Det krävs att en registrerar sig och anger fullständigt namn, adress och personnummer för att kunna lämna ett förslag.

Det går att rösta på förslag under en period av 60 dagar. Det krävs 100 röster för att ett förslag ska skickas vidare till kommunkontorets administrativa grupp. Efter detta går förslaget vidare för nämndhantering. Förslag som inte uppnår 100 röster lämnas utan åtgärd.

Under det första året inkom 28 förslag, varav tre förslag gick vidare för nämndhantering. Enligt en representant från Lunds kommun upplevs handläggningstiderna onödigt långa.

5.4 Kommentar

Enligt uppgifter från SKL är det i nuläget cirka 35 kommuner som infört e-förslag. Det är fortfarande många kommuner som har medborgarförslag. Senast uppgifterna från SKL är från 2015 då 183 kommuner uppgav att de hade medborgarförslag. Ett fåtal kommuner har parallella system med medborgarförslag och e-förslag.

Eftersom e-förslag, till skillnad från medborgarförslag, inte regleras av någon lagstiftning står det varje kommun fritt att avgöra formerna för hur e-förslag hanteras inom kommunen. Det kan konstateras att de kommuner som infört e-förslag valt lite olika utformning och process för hur de hanterar e-förslag. Det är också en av styrkorna med e-förslag, att utformningen kan anpassas utifrån kommunens specifika förutsättningar (till exempel invånarantal och demografi)

och behov (till exempel hur e-förslag kan komplettera andra former av medborgarinflytande).

Av ovan kommuner har liknande regler som Huddinge för registrering av förslag och för röstning, det vill säga att förslagsställare och de som röstar själva anger sina kontaktuppgifter.² Däremot skiljer sig hanteringen åt avseende hanteringen av förslag som uppnått gränsvärdet för att skickas vidare för ställningstagande. Likaså har redovisade kommuner valt olika tidsgränser för omröstning av förslag och gränsvärden som ska uppnås för att förslag ska tas upp för ställningstagande.

6. Analys och kommentarer

6.1 Medborgarinflytande och demokratiska aspekter

Det kan konstateras att Huddingeförslag engagerar många boende i kommunen. Vid en jämförelse med antalet inkomna medborgarförslag per år har det inkommit fler Huddingeförslag. Detta beror troligen på flera orsaker, bland annat att Huddingeförslag marknadsfördes vid införandet och att många då fick kännedom om att detta. Att förslag kan lämnas via webben medför troligen också att fler lämnar Huddingeförslag än medborgarförslag. Därtill ökar engagemanget ytterligare i och med att invånarna nu även kan rösta och kommentera förslag. Detta främjar ökad interaktion såväl mellan invånarna som mellan invånarna och de förtroendevalda.

Huddingeförslag engagerar invånare från olika delar av kommunen och olika åldersgrupper. Det är dock förhållandevis få personer i ålderskategorin 65+ som lämnat förslag. En möjlig anledning till det är att flera äldre inte i lika stor omfattning använder datorer och digitala tjänster.

6.2 Riktlinjer för Huddingeförslag

Intervjuade tjänstemän och förtroendevalda har alla rapporterat att de över lag är nöjda med hur Huddingeförslag fungerat sedan införandet. De upplever att systemet fungerar tillfredställande och att det är en mycket smidigare hantering än för medborgarförslagen.

Vid en genomgång av riktlinjerna har det inte framkommit några upplevda problem med hur dessa är utformade. Riktlinjerna anses vara tydligt formulerade och lätta att tillämpa i verksamheterna som hanterar Huddingeförslag. De otydligheter som inrapporterades under den första perioden har hanterats efter hand.

6.3 Handläggning och hantering av Huddingeförslag

Av det totala antalet inlämnade förslag har flera förslag inte publicerats. Vanliga anledningar är att det redan finns ett mycket likt förslag som kommit in de senaste 12 månaderna, att förslaget inte är en kommunal angelägenhet eller att förslaget utgör en enkel fråga eller synpunkt. Kommunens servicecenter är de som tar emot och granskar alla inkomna förslag och vid behov rådgör med administrativa sektionen på kommunstyrelsens förvaltning huruvida ett förslag bör publiceras

² Det finns dock kommuner som valt att införa bankID som krav för att få lämna förslag, till exempel Tyresö kommun.

eller ej. Servicecenter återkopplar alltid till förslagsställaren skälen till att ett förslag inte blir publicerat.

Inför införandet av Huddingeförslag fanns vissa farhågor för att systemet skulle kunna användas på ett sådant sätt som skulle skapa oreda och bli administrativt betungande för kommunen. Farhågorna gällde främst säkerställande av identitet av förslagsställare och de som röstar på förslag samt gränsen på 100 röster. Eftersom det i dagsläget är förslagsställaren, den som röstar och den som vill kommentera ett förslag som själv fyller i uppgifter om namn, bostadsort m.m. går det inte att från kommunens sida säkerställa användarens identitet. Systemet bygger således på tillit till att de som använder systemet anger sanningsenliga och korrekta uppgifter.³ Det finns andra kommuner som valt att kräva inloggning med bankID vilket garanterar identiteten på uppgiftslämnaren men på bekostnad av att det blir krångligare och inte heller tillgänglig för de som inte har bankID. Då det inte har framkommit att det har förekommit missbruk av systemet, i alla fall inte i någon större utsträckning eller på ett belastande sätt, anser förvaltningen inte att det i dagsläget finns tillräckliga argument för att införa bankID.

Det kan konstateras att det är en mindre andel av de publicerade förslagen som uppnått 100 eller fler röster och därmed skickats vidare för hantering av ansvarig förvaltning/nämnd. Även om gränsen på 100 röster för att förslag ska skickas vidare för ställningstagande kan uppfattas som låg i förhållande till antalet invånare i kommunen är det relativt få förslag som lyckas samla tillräckligt många röster. Är det önskvärt att endast förslag som har bredare förankring bland kommunens invånare ska bli aktuella för ställningstagande bör gränsen höjas till exempelvis 200 röster. Det man då bör beakta är att vid ett högre gränsvärde för röster så kan det bli svårt för vissa förslag att samla så många röster om förslaget rör ett mycket specifikt område eller fråga som inte engagerar fler än en mindre skara av invånarna. Därtill bör det tas med i beräkningen att även om Huddingeförslag är tillgängligt för alla invånare i kommunen så är det knappast så att alla känner till och för den delen är intresserade att engagera sig i Huddingeförslag.

Genomsnittlig handläggningstid för förslag som uppnått 100 eller fler röster är 69 arbetsdagar (borträknat de 90 dagarna som förslaget ligger ute för omröstning). Detta kan framstå som relativt långa handläggningstider men då bör beaktas att förslag av enklare karaktär ofta kan besvaras snabbare än förslag som kräver mer omfattande handläggning och i vissa fall intern remittering. Då samtliga förslag som hittills tagits upp för beslut har beslutats av en nämnd innebär detta en längre handläggningstid då detta inbegriper ytterligare beredning inför att ärendet kan tas upp i nämnden. Förslag som beslutas på tjänstemannanivå innebär generellt kortare ledtider. Det är önskvärt att hålla nere handläggningstiderna så att ett ställningstagande kan ges för de förslag som uppnått 100 eller fler röster inom en rimlig tid. Frågan om handläggningstider behöver dock ses i ett större sammanhang, i förhållande till andra ärenden som hanteras av en förvaltning.

³ Servicecenter granskar alltid kontaktuppgifterna som lämnas av förslagsställare och de som röstar och kommenterar förslag. Förslag, röster och kommentarer som inkommer från personer som inte angett en bostadsadress i kommunen publiceras inte. Om samma person röstat för ett förslag flera gånger räknas alla röster utom en bort.

Då det hittills är relativt få förslag som hunnit utmynna i ett ställningstagande är det svårt att ge en rättvisande bild av handläggningstider. Detta bör följas upp i en framtida utvärdering, när ett större antal förslag har hanterats.

Även om det i nuläget är lite vanskligt att uppskatta handläggningstiderna med en mindre mängd förslag så bedömer förvaltningen ändå att handläggningstiderna generellt blivit betydligt kortare än vad som var fallet med medborgarförslagen. Detta mot bakgrund av att numera endast förslag som uppnått 100 eller fler röster handläggs av förvaltningen/nämnden, kortare beslutsgångar kan tillämpas och att det krävs färre interna remisser. Detta i sin tur innebär minskade kostnader för kommunen för att hantera inkomna förslag.

6.4 Marknadsföring/Kommunikation

De marknadsföringsinsatser som genomfördes vid införandet av Huddingeförslag ledde till en relativt hög aktivitet och engagemang bland kommunens invånare. För att nå ut till olika målgrupper kan det dock behövas marknadsföring i flera olika kanaler, områden och specifika platser för att nå ut till olika målgrupper. En möjlighet skulle kunna vara att integrera Huddingeförslag i kommunens sociala mediekkanaler, såsom Facebook och Instagram, som även kan fungera som kompletterande forum för att informera om och debattera Huddingeförslag generellt men även avseende enskilda förslag.

Oavsett detta är det troligt att Huddingeförslag på sikt kommer att bli ett alltmer etablerat system som fler får upp ögonen för. Paralleller kan dras till medborgarförslagen som ökade i antal med tiden, trots att förslagsrätten inte marknadsfördes i någon större utsträckning utöver att det fanns information i kommunens olika verksamheter och på webben.

6.5 De förtroendevaldas delaktighet

Huddingeförslag tillhandahåller en plattform för förtroendevalda att få ökad kännedom om vilka frågor som invånarna anser är viktiga. Detta förutsätter dock att de förtroendevalda aktivt deltar i systemet för Huddingeförslag, till exempel genom att kontinuerligt bevaka sidan för Huddingeförslag. Möjlighet finns även för de förtroendevalda att själva driva förslag vidare inom kommunen. Då systemet för Huddingeförslag gör det enkelt för förtroendevalda att själva bevaka förslag ser inte förvaltningen att det behövs ytterligare stöd för detta, utöver vad som redan tillhandahålls.

7. Slutsatser och rekommendationer

Huddingeförslag erbjuder en modern plattform för medborgarinflytande. Den webbaserade plattformen för Huddingeförslag bidrar till transparens och gör att det blir enklare och mer lättillgängligt för invånarna att lämna, rösta och debattera förslag som rör kommunen.

Utvärderingen har belyst arbetet med Huddingeförslag sedan införandet den 1 maj 2018. Sammanfattningsvis kan konstateras att systemet har fungerat väl och enligt förväntningarna. Många invånare har engagerat sig, processen för hanteringen har fungerat väl och tillfrågade har rapporterat en positiv bild av hur Huddingeförslag har fungerat i praktiken.

För att öka kännedomen om systemet och för att nå ut till fler invånare bör marknadsföring ske brett för att nå ut till olika målgrupper. En ökad kännedom skapar ökad legitimitet, bredare förankring och ökar delaktigheten.

Utifrån vad som framkommit i denna utvärdering ser förvaltningen i nuläget inget behov av att föreslå några ändringar i systemet eller i riktlinjerna. Däremot kan det finnas behov att kontinuerligt se över riktlinjerna för att på sikt, vid behov, föreslå revideringar. Det kan även på sikt finnas behov att se över de interna rutinerna för Huddingeförslag för att tillse att processen är så effektiv och smidig som möjligt.

Då det endast passerat drygt ett år sedan Huddingeförslag inrättades och där relativt få förslag hunnit gått vidare för ställningstagande är det i vissa avseenden för tidigt att bedöma och ta ställning till hur systemet fungerar fullt ut. Därför föreslår förvaltningen att Huddingeförslag bör utvärderas på nytt, när det använts en längre tid, för att ge en tydligare bild av hur processen fungerar. En framtida utvärdering kan även med fördel innefatta ett tydligare invånarperspektiv, till exempel genom att undersöka invånarnas kunskap, insyn och upplevelse av Huddingeförslag. Då e-förslag endast utgör en form av medborgarinflytande kan det även vara värdefullt att utvärdera Huddingeförslag ur ett bredare perspektiv, till exempel i förhållande till andra former av medborgarinflytande.